

2018 оны 12 дугаар сарын 12
№46/1051/

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

**Монгол Улсын
хууль**

**Согтуурах, мансуурах донтой
хүнийг захиргааны журмаар
албадан эмчлэх тухай
/Шинэчилсэн найруулга/**

**Монгол Улсын
Их Хурлын
тогтоол**

**Зарим Байнгын хорооны
бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт
оруулах тухай**

**Монгол Улсын
олон улсын
гэрээ**

**Нийгмийн хамгааллын
тухай Монгол Улс болон
Бүгд Найрамдах Польш Улс
хоорондын хэлэлцээр**

ГАРЧИГ
МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

416.	Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай	1709
417.	Согтуурах, мансуурах донтой хүнийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх тухай /Шинэчилсэн найруулга/	1710
418.	Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	1723
419.	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	1723
420.	Хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай	1724

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

421.	Зарим Байнгын хорооны бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулах тухай	Дугаар 89	1724
------	---	-----------	------

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

422.	Үндэсний хорооны бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг батлах тухай	Дугаар 251	1725
------	---	------------	------

МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ

423.	Нийгмийн хамгааллын тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Польш Улс хоорондын хэлэлцээр	1731
------	---	------

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2018 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Польш Улс хооронд 2018 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдөр байгуулсан “Нийгмийн хамгааллын тухай Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Польш Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2018 оны 11 дүгээр
сарын 15-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

СОГТУУРАХ, МАНСУУРАХ ДОНТОЙ ХҮНИЙГ ЗАХИРГААНЫ ЖУРМААР АЛБАДАН ЭМЧЛЭХ ТУХАЙ /Шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь согтуурах, мансуурах донтой хүнийг гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэхээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор эрүүл мэндийн болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хяналтан доор захиргааны журмаар албадан эмчлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Согтуурах, мансуурах донтой хүнийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх хууль тогтоомж

2.1.Согтуурах, мансуурах донтой хүнийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх хууль тогтоомж нь Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хууль¹, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль², Цагдаагийн албаны тухай хууль³, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Албадан эмчлэх үндэслэл

3.1.Согтуурсан, мансуурсны улмаас өөртөө болон бусдад аюул учруулах эрсдэлтэй байдалд орсон хүн согтуурах, мансуурах донтой болох нь эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагын дүгнэлтээр тогтоогдсон боловч сайн дураараа эмчлүүлэхээс татгалзсан тохиолдолд шүүхийн шийдвэрээр албадан эмчилгээнд хамруулна.

¹Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2013 оны 03 дугаарт нийтлэгдсэн.

²Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2017 оны 24 дугаарт нийтлэгдсэн.

³Цагдаагийн албаны тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2017 оны 08 дугаарт нийтлэгдсэн.

3.2.Энэ хуулийн 3.1-д заасан донтох эмгэгийн оношийг тогтооход эрүүл мэндийн салбарт мөрдөж байгаа оношилгоо, эмчилгээний стандарт, эмнэл зүйн удирдамжийг баримтална.

3.3.Жирэмсэн эмэгтэй, гурав хүртэлх насны хүүхэдтэй эх, мөн насны хүүхэдтэй өрх толгойлсон эцэг, 16 нас хүрээгүй хүүхэд, 60-аас дээш настай хүн болон биеийн хүнд эмгэгтэй хүнийг албадан эмчлэхийг хориглоно.

3.4.Согтуурах, мансуурах донтой хүнийг албадан эмчилгээнд давтан хамруулж болно.

4 дүгээр зүйл.Албадан эмчлүүлэх тухай хүсэлт гаргах

4.1.Согтуурч, мансуурсны улмаас өөртөө болон бусдад аюул учруулах эрсдэлтэй байдалд орсон хүнийг албадан эмчлүүлэх тухай хүсэлтийг дараах этгээд нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллага /цаашид “цагдаагийн байгууллага” гэх/-д бичгээр гаргана:

эмч;

4.1.1.өрхийн болон сумын эмч, эсхүл сэтгэц, наркологийн

4.1.2.сум, хорооны нийгмийн ажилтан;

4.1.3.аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага;

4.1.4.гэр бүлийн гишүүн, төрөл, садангийн хүн.

4.2.Тухайн хүнийг албадан эмчлүүлэх тухай саналыг цагдаагийн байгууллагын алба хаагч гаргаж болно.

5 дугаар зүйл.Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага дүгнэлт гаргах

5.1.Цагдаагийн байгууллага энэ хуулийн 4 дүгээр зүйлд заасан хүсэлтийг хүлээн авмагц тухайн хүний хувийн баримт бичиг, тодорхойлолтыг бүрдүүлж, энэ хуулийн 3 дугаар зүйлд заасан дүгнэлт гаргуулахаар тухайн хүний харьяалагдах нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагад хандана.

5.2.Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага тухайн хүнийг согтуурах, мансуурах донтой эсэхийг тодорхойлох дүгнэлтийг үзлэг хийснээс хойш 24 цагийн дотор гаргана.

5.3.Согтуурах, мансуурах донтой эсэхийг тодорхойлох эрүүл мэндийн дүгнэлт гаргахдаа төрөлжсөн мэргэжлийн эмчийн үзлэг,

шинжилгээ хийж, онош, хүндрэл, албадан эмчилгээний хориглох заалт, гаж нөлөөг дүгнэлтэд тусгаж, албадан эмчилгээнд явуулах эсэх тухай энэ хуулийн 5.6-д заасан жагсаалтыг үндэслэн тодорхой бичнэ.

5.4.Согтуурах, мансуурах донтой эсэх тухай дүгнэлт гаргахад шаардлагатай үзлэг, шинжилгээг тухайн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага үнэ төлбөргүй хийнэ.

5.5.Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага албадан эмчилгээнд явуулах боломжгүй гэсэн дүгнэлт гарсан тохиолдолд тухайн хүнд оношийг нь танилцуулж, үзлэг, шинжилгээгээр илэрсэн биеийн хүнд эмгэгийг эмчлүүлэх талаар зөвлөгөө өгнө.

5.6.Согтуурах, мансуурах донтой хүнд албадан эмчилгээ хийхийг хориглох биеийн хүнд эмгэгийн жагсаалт, эрүүл мэндийн дүгнэлт гаргах журам, дүгнэлтийн загварыг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

5.7.Энэ хуулийн 5.2-т заасан дүгнэлтийг тухайн хүн, түүний гэр бүлийн гишүүн, төрөл, садангийн хүн эс зөвшөөрвөл сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх төв байгууллагад хандан гомдол гаргаж болно.

6 дугаар зүйл.Сайн дураараа эмчлүүлэх хүсэлт гаргах

6.1.Согтуурах, мансуурах донтой нь эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагын дүгнэлтээр тогтоогдсоны дараа тухайн хүн өөрөө сайн дурын үндсэн дээр энэ төрлийн эмчилгээнд хамрагдах хүсэлтээ цагдаагийн байгууллагад бичгээр гаргасан тохиолдолд хувийн байдлыг нь харгалзан албадан эмчилгээнд явуулахгүй байж болно.

6.2.Сайн дураараа эмчлүүлэх хүсэлт гаргасан хүн эмчилгээнд хамрагдаж байгаа тухай цагдаагийн байгууллагад мэдэгдэх бөгөөд эмчилгээний хугацаа дууссаны дараа эмнэлгийн тодорхойлолтыг цагдаагийн байгууллагад өгнө.

6.3.Энэ хуулийн 6.1-д заасны дагуу хүсэлт гаргасан өдрөөс хойш нэг сарын хугацаанд эмчилгээнд хамрагдаагүй тохиолдолд энэ хуулийн 4.2-т заасны дагуу цагдаагийн байгууллага тухайн хүнийг албадан эмчилгээнд явуулах саналыг шүүхэд гаргана.

7 дугаар зүйл.Лавлагаа авах

7.1.Цагдаагийн байгууллага шаардлагатай тохиолдолд албадан эмчилгээнд явуулах хүний талаар улсын бүртгэлийн байгууллагад хандаж лавлагаа гаргуулна.

7.2.Улсын бүртгэлийн байгууллага энэ хуулийн 7.1-д заасан лавлагааг даруй гаргаж өгнө.

Тайлбар:Энэ зүйлд заасан “даруй” гэж Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн⁴ 1.4 дүгээр зүйлийн 1.7-д заасныг ойлгоно.

8 дугаар зүйл.Шүүхэд хүсэлт гаргах

8.1.Цагдаагийн байгууллага дараах материалыг бүрдүүлж, албадан эмчилгээнд явуулах хүнийг шүүхэд шилжүүлнэ:

8.1.1.тухайн хүнийг албадан эмчилгээнд явуулах тухай энэ хуулийн 4 дүгээр зүйлд заасан хүсэлт;

8.1.2.албадан эмчилгээнд явуулах хүний иргэний үнэмлэх, эсхүл түүнтэй адилтгах баримт бичгийн хуулбар, байхгүй тохиолдолд улсын бүртгэлийн байгууллагын лавлагаа;

8.1.3.оршин суугаа газрын хаягийн тодорхойлолт;

8.1.4.тухайн хүн согтуурсан, мансуурсан үедээ зөрчил гаргасан, эсхүл эрүүлжүүлэгдсэн талаарх цагдаагийн байгууллагын тодорхойлолт;

8.1.5.тухайн хүн согтуурах, мансуурах донтой тухай эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагын дүгнэлт.

8.2.Шүүх энэ хуулийн 8.1-д зааснаас бусад материалыг холбогдох байгууллага, иргэдээс авч болно.

8.3.Албадан эмчлэх тухай шүүхийн шийдвэр гарах хүртэлх хугацаанд тухайн хүнийг цагдаагийн байгууллага саатуулж болно. Саатуулах нийт хугацаа 48 цагаас илүүгүй байна.

⁴Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2017 оны 23 дугаарт нийтлэгдсэн.

9 дүгээр зүйл.Шүүх шийдвэр гаргах

9.1.Тухайн хүнийг албадан эмчилгээнд явуулах эсэхийг шүүх хуралдаанаар хэлэлцэж шийдвэрлэнэ.

9.2.Шүүх хуралдааныг Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд⁵ заасан журмын дагуу явуулж, шийдвэр гаргана.

9.3.Шүүх хуралдаанд албадан эмчилгээ хийлгэх хүнийг өөрийг нь болон түүний хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгч, албадан эмчилгээнд явуулах хүсэлт гаргасан хүн, байгууллагын төлөөлөл, шүүхээс шаардлагатай гэж үзсэн бусад хүнийг оролцуулж болно.

9.4.Шүүхийн шийдвэрийг хуулийн хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн биелүүлнэ.

9.5.Тухайн хүн, түүний хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгч нь шүүхийн шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасан хугацаанд давж заалдах гомдол гаргах эрхтэй.

9.6.Албадан эмчилгээнд явуулах тухай шүүхийн шийдвэр гарсны дараа тухайн хүнийг албадан эмчлэх эмнэлэгт хүргэх ажиллагааг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага хариуцна.

9.7.Цагдаагийн алба хаагч албадан эмчлэх тухай шүүхийн шийдвэр гарсан талаар тухайн хүний гэр бүлийн гишүүн, төрөл садангийн хүнд, хэрэв ганц бие хүн бол түүний оршин суугаа газрын нийгмийн халамж, үйлчилгээний байгууллагад ажлын таван өдрийн дотор мэдэгдэнэ.

10 дугаар зүйл.Албадан эмчлэх эмнэлэгт хүлээн авах

10.1.Эмнэлэг дараах баримт бичгийг үндэслэн албадан эмчлүүлэх хүнийг хүлээж авна:

10.1.1.шүүхийн шийдвэр;

10.1.2.эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагын дүгнэлт;

10.1.3.иргэний үнэмлэх, эсхүл түүнтэй адилтгах баримт бичиг, байхгүй тохиолдолд улсын бүртгэлийн байгууллагын лавлагаа.

⁵Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2002 оны 8 дугаарт нийтлэгдсэн.

10.2.Эмчлүүлэх хүний бие болон эд зүйлд харуул хамгаалалтын ижил хүйсийн ажилтныг байлцуулан үзлэг хийж, хориглосон баримт бичиг, мөнгө, эд зүйлийг бүртгэн түр хураан авч, тэмдэглэл үйлдэнэ.

10.3.Эмч эмчлүүлэх хүнийг хүлээн авмагц түүнд үзлэг хийж, өвчний түүх нээж, албадан эмчилгээний зорилго, ач холбогдол, эмнэлгийн дотоод журам, эмчлүүлэгчийн эрх, үүргийг танилцуулна.

10.4.Хэвтэн эмчлүүлэх өрөөнд хүйсийн байдлаар нь хуваарилах ба анх удаа эмчлүүлэгчийг давтан эмчлүүлэгчээс, согтуурах донтой хүнийг мансуурах донтой хүнээс тусад нь байрлуулна.

10.5.Албадан эмчлэх эмнэлэгт хүлээж авах үед эмчлүүлэхээр ирсэн хүн нь хууль ёсны асран хамгаалах, харгалзан дэмжих хүнгүй, гэр оронгүй, ажил эрхэлдэггүй, иргэний үнэмлэхгүй нь тогтоогдвол албадан эмчлэх эмнэлэг тухайн хүний мэдээллийг нийгмийн халамж, үйлчилгээний асуудал хариуцсан байгууллагад эмчлүүлэгчийг эмнэлэгт хүлээн авсан өдрөөс хойш долоо хоногийн дотор хүргүүлнэ.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ АЛБАДАН ЭМЧЛЭХ ЭМНЭЛЭГ

11 дүгээр зүйл.Албадан эмчлэх эмнэлэг

11.1.Албадан эмчлэх эмнэлэг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын харьяалалд ажиллана.

11.2.Албадан эмчлэх эмнэлгийн даргыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллагын дарга томилж, чөлөөлнө.

11.3.Эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх төв байгууллага энэ хуулийн 11.1-д заасан эмнэлгийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангана.

11.4.Албадан эмчлэх эмнэлэг төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг байх ба түүнийг байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай шийдвэрийг Засгийн газар гаргана.

11.5.Албадан эмчлэх эмнэлэг шүүхийн шийдвэрийг үндэслэн эмчлүүлэх хүнийг нутаг дэвсгэрийн харьяалал харгалзахгүй хүлээн авч, холбогдох хууль, журам, стандартын дагуу эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

11.6.Албадан эмчлэх эмнэлэг эмчилгээнд хамрагдсан хүний мэдээллийн нэгдсэн санг үүсгэж, эрхлэн хөтөлнө.

11.7.Албадан эмчлэх эмнэлэг өөрийн үйл ажиллагааны чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, хувь хүнтэй хамтран ажиллаж болно.

11.8.Албадан эмчлэх эмнэлгийн дотоод журмыг эмнэлгийн дарга батална.

11.9.Албадан эмчлэх эмнэлэг, түүний алба хаагчийн эрх зүйн байдалтай холбоотой энэ хуульд тусгаагүй бусад асуудлыг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль, Эрүүл мэндийн тухай хууль⁶ болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид заасны дагуу зохицуулна.

12 дугаар зүйл.Мэргэжлийн удирдлага

12.1.Эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх төв байгууллага согтуурах, мансуурах донтой хүнийг албадан эмчлэх ажиллагааг мэргэжлийн удирдлагаар хангаж, дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

12.1.1.албадан эмчлэх эмнэлгийн мэргэжилтнийг мэргэшүүлэх, давтан сургах ажлыг зохион байгуулах, эмнэлгийн мэргэжилтнээр хангах ажилд дэмжлэг, тусалцаа үзүүлэх;

12.1.2.эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд хяналт тавих;

12.1.3.стандартын шаардлагад нийцсэн оношилгоо, эмчилгээний багаж, тоног төхөөрөмж, эмнэлгийн хэрэгсэлтэй эсэхэд хяналт тавьж, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх;

12.1.4.эмчилгээний аргачлалыг сайжруулах, үр дүнг тооцох, энэ чиглэлээр судалгаа, шинжилгээний ажлыг гүйцэтгүүлэх, цаашид баримтлах бодлого боловсруулах;

12.1.5.албадан эмчлэх эмнэлгийн үйл ажиллагааг эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх бусад байгууллагын үйл ажиллагаатай уялдуулан зохион байгуулах;

12.1.6.шаардлагатай тохиолдолд эмчлүүлэгчийг төрөлжсөн болон нэгдсэн эмнэлгийн үйлчилгээнд хамруулах;

⁶Эрүүл мэндийн тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2011 оны 21 дугаарт нийтлэгдсэн.

12.1.7. хуульд заасан бусад.

12.2. Согтуурах, мансуурах донтой хүнийг албадан эмчлэх журмыг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

12.3. Албадан эмчлэх эмнэлгийн байр болон эмнэлгийн үйлчилгээнд тавих нийтлэг шаардлага, стандартыг эрүүл мэндийн болон хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хамтран боловсруулж, Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуульд⁷ заасны дагуу батлуулна.

13 дугаар зүйл. Албадан эмчлэх эмнэлгийн харуул хамгаалалт

13.1. Албадан эмчлэх эмнэлэг эмчлүүлэгчийн аюулгүй байдал, эмнэлгийн харуул хамгаалалтыг хариуцна.

13.2. Албадан эмчлэх эмнэлгийн харуул хамгаалалтын журмыг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

13.3. Эмчлүүлэгч албадан эмчлэх эмнэлгээс оргосон тохиолдолд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага эрэн сурвалжлах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд цагдаагийн байгууллагаас туслалцаа авна.

13.4. Энэ хуулийн 13.3-т заасан тохиолдолд эрэн сурвалжлах ажиллагааны зардлыг тухайн эмчлүүлэгчээр нөхөн төлүүлнэ.

14 дүгээр зүйл. Санхүүжилт

14.1. Албадан эмчлэх эмнэлгийн зардлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлэх бөгөөд уг зардалд тухайн хүнд илэрсэн бусад өвчнийг эмчлэх, сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, эмнэлгийн хувцас, өвчний байдлаас шалтгаалж өгөх эмчилгээний хоол хүнсний болон албадан эмчлэх газарт хүргэх, эмчилгээ дууссаны дараа буцаах зэрэг зардлыг оруулж тооцно.

14.2. Албадан эмчлэх эмнэлгийн зардлын жишиг нормативыг хууль зүйн болон санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүд хамтран батална.

14.3. Албадан эмчлэх эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ, үйл ажиллагаанд Архидан согтуурахтай тэмцэх сан болон аж ахуйн нэгж, байгууллага, хамт олон, хувь хүний хандив, хууль тогтоомжоор хориглоогүй бусад эх үүсвэр байж болно.

⁷Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2018 оны 10 дугаарт нийтлэгдсэн.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ АЛБАДАН ЭМЧИЛГЭЭ

15 дугаар зүйл. Албадан эмчилгээ хийх

15.1. Албадан эмчилгээг тухайн эмгэгийн үед баримталдаг оношилгоо, эмчилгээний стандарт, эмнэл зүйн удирдамжийн дагуу явуулахдаа дараах зарчмыг баримтална:

15.1.1. хүний эрх, эрх чөлөөнд хүндэтгэлтэй хандах;

15.1.2. эмчлүүлэгчийн нууцыг хадгалах;

15.1.3. зайлшгүй шаардлагатай эмийн жагсаалт болон улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн эм, бэлдмэлийг хэрэглэх.

15.2. Албадан эмчилгээг байнгын харуул хамгаалалт бүхий эмнэлэгт явуулна.

15.3. Албадан эмчлэх эмнэлэг энэ хуулийн 15.1-д заасны дагуу шаардлагатай шинжилгээ, эмчилгээг хийж, албадан эмчилгээний явцыг өвчний түүхэнд үнэн зөв, тодорхой бичнэ.

15.4. Эмчлүүлэгч эмчилгээ хийлгэхээс татгалзвал түүнд харуул хамгаалалтын ажилтны хяналтан доор эмчийн заавраар албадан эмчилгээг хийж, энэ тухай өвчний түүхэнд тэмдэглэнэ.

15.5. Эмчлүүлэгч өөртөө болон бусдад аюултай үйлдэл хийж болзошгүй байдалд орсон тохиолдолд Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хуулийн 13.1 дэх хэсэгт заасан журмын дагуу тусгаарлах болон номхотгох аргыг хэрэглэж болно.

15.6. Албадан эмчлүүлж байгаа хүнд сэтгэц-нийгмийн сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ үзүүлнэ.

15.7. Сэтгэц-нийгмийн сэргээн засах тусламж, үйлчилгээний хүрээнд явуулах нөхөн сэргээх хөдөлмөр эмчилгээ нь эмчлүүлэгчийн биеийн байдал, мэргэжил, хөдөлмөрийн чадвар, нас биеийн онцлогт тохирсон байна.

15.8. Албадан эмчлэх эмнэлэг эмчлүүлэгчийн донтох эмгэгийг эмчлэхийн зэрэгцээ тухайн хүний биед илэрсэн бусад эмгэгийг эмчлэх ба тус эмнэлэгт эмчлэх боломжгүй нөхцөлд эмчлүүлэгчийн биеийн байдлаас шалтгаалж зохих эмнэлэгт дараах журмаар шилжүүлнэ:

15.8.1.яаралтай шилжүүлэх тохиолдолд зохих эмнэлэгт шилжүүлсний дараа тухайн хүний албадан эмчилгээний хугацааг дуусгавар болгох тухай саналыг шүүхэд хүргүүлэх;

15.8.2.цаашид албадан эмчилгээг үргэлжлүүлэх боломжгүй нөхцөлд энэ тухай саналыг шүүхэд хүргүүлж, тухайн хүний албадан эмчилгээний хугацааг дуусгавар болгох тухай шүүхийн шийдвэр гарсны дараа зохих эмнэлэгт шилжүүлэх.

Тайлбар:Энэ зүйлд заасан “Сэтгэц-нийгмийн сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ” гэж Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3.1.12-т заасныг ойлгоно.

16 дугаар зүйл.Эмчлүүлэгчийн эрх, үүрэг

16.1.Эмчлүүлэгч дараах эрхтэй:

16.1.1.эмнэлгийн дотоод журамтай танилцах;

16.1.2.шаардлагатай эмчилгээ үйлчилгээ авах;

16.1.3.эрүүл ахуйн шаардлага хангасан ахуй нөхцөл, эмчилгээний дэглэмд зохицсон хоол хүнсээр хангуулах;

16.1.4.эмнэлгийн дотоод журамд хориглоогүй хувцас, хэрэглээний эд зүйл, хүнсний бүтээгдэхүүн хэрэглэх, ном, сурах бичиг ашиглах;

16.1.5.гэр бүлийн хүмүүстэйгээ чөлөөтэй уулзах, эргэлт авах, захиа бичих, утсаар ярих;

16.1.6.хувийн аюулгүй байдлаа хамгаалуулах;

16.1.7.эмнэлгийн үйл ажиллагаа, алба хаагчийн харьцаа, эмчилгээ, шинжилгээний талаар санал өгөх, гомдол гаргах;

16.1.8.ар гэрт нь гачигдал, зовлон учирсан болон хүндэтгэн үзэх бусад шалтгаанаар тус эмнэлгийн дотоод журамд заасны дагуу долоо хүртэл хоногийн чөлөө авах;

16.1.9.хууль зүйн туслалцаа авах, эрх зүйн аливаа хэлцэлд итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөр дамжуулан оролцох;

16.1.10.шашны зан үйл үйлдэх.

16.2.Эмчлүүлэгч дараах үүрэгтэй:

16.2.1.эмнэлгийн дотоод дүрэм, журмыг дагаж мөрдөх;
16.2.2.алба хаагчийн хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэх;
16.2.3.стандартын дагуу шаардлагатай оношилгоо, эмчилгээ хийлгэх;

16.2.4.сэтгэц-нийгмийн сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ, нөхөн сэргээх хөдөлмөр эмчилгээнд хамрагдах;

16.2.5.бусад эмчлүүлэгчийн эрхэд хүндэтгэлтэй хандаж, харьцах.

16.3.Эмчлүүлэгчийн гэр бүлийн гишүүн, төрөл, садангийн хүн, түүний хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгчид нь эмчлүүлэгчийн эрх, үүргийг танилцуулж болно.

17 дугаар зүйл.Албадан эмчлэх хугацаа

17.1.Албадан эмчилгээг эмчлүүлэгчийн биеийн байдал, эмчилгээний үр дүнгээс шалтгаалан гурваас зургаан сар хүртэл, давтан эмчлүүлэх тохиолдолд зургаан сараас нэг жил хүртэл хугацаатай хийнэ.

17.2.Албадан эмчлэх хугацаа нь эмчлүүлэгчийн эмчилгээний үр дүнг харгалзан мэргэжлийн эмч нарын зөвлөгөөний дүгнэлтийг үндэслэн гаргасан шүүхийн шийдвэрээр дуусгавар болно.

17.3.Албадан эмчлэх эмнэлэг энэ хуулийн 15.8-д заасан үндэслэлээр эмчлүүлэгчийн эмчилгээг зогсоох тухай саналыг шүүхэд гаргана.

18 дугаар зүйл.Албадан эмчлэх эмнэлгээс гарах

18.1.Албадан эмчлэх эмнэлэг эмчлүүлэгчийн эмчилгээ дуусах тухай мэдээллийг эмчлүүлэгчийн харьяалах нутаг дэвсгэрт орших эмнэлгийн сэтгэц, наркологийн эмч, сэтгэц, наркологийн эмч байхгүй нөхцөлд өрхийн, эсхүл сумын эмч, нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагад эмчилгээний хугацаа дуусахаас долоо хоногийн өмнө тус тус хүргүүлнэ.

18.2.Шүүхийн шийдвэрийн дагуу албадан эмчилгээний хугацаа дуусаж эмнэлгээс гарч байгаа хүнд түр хураан авсан баримт бичиг, мөнгө, эд зүйлийг бүртгэлийн дагуу буцаан өгч, тэмдэглэл үйлдэнэ.

18.3.Албадан эмчлэх эмнэлэг эмнэлгээс гарч байгаа эмчлүүлэгчид цаашид бататгах эмчилгээнд хэрхэн хамрагдах болон уг эмгэгээс

урьдчилан сэргийлэх асуудлаар тодорхой бичсэн санамж гардуулж, агуулгыг нь тайлбарлаж өгнө.

18.4.Нийгмийн халамж, үйлчилгээний асуудал хариуцсан байгууллага энэ хуулийн 10.5-д заасан албадан эмчлэх эмнэлгээс ирүүлсэн мэдээллийн дагуу тухайн хүнийг судалж, эмнэлгээс гарахад нь иргэний улсын бүртгэлд бүртгүүлэх, ажилд зуучлах, нийгмийн халамжид хамруулах арга хэмжээг авна.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ БУСАД ЗҮЙЛ

19 дүгээр зүйл.Сургалтад хамруулах

19.1.Албадан эмчлэх эмнэлэг эзэмшсэн мэргэжилгүй, ажил эрхэлдэггүй эмчлүүлэгчдэд зориулж мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалт зохион байгуулж болно.

19.2.Энэ хуулийн 19.1-д заасан сургалтыг дараах шаардлагын дагуу явуулна:

19.2.1.эмчлүүлэгчийн эмчилгээний горим, үр дүн, биеийн эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх;

19.2.2.сургалтын үргэлжлэх хугацаа эмчлүүлэгчийн эмчилгээний хугацаанд багтсан байх;

19.2.3.сургалтын үр дүнд мэргэжлийн үнэмлэх олгох;

19.2.4.сургалт явуулах байгууллага Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуульд⁸ заасан шаардлагыг хангасан байх;

19.2.5.сургалт явуулах байгууллага Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуульд нийцсэн үйлчилгээ, арга хэмжээг санал болгох.

19.3.Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуулийн 11.2, 11.4-т заасны дагуу сургалтын төлбөрийг хөдөлмөр эрхлэлтийн сангаас санхүүжүүлнэ.

19.4.Албадан эмчлэх эмнэлэг эмчилгээний хугацаа дууссаны дараа сургалтад хамрагдсан хүнийг эзэмшсэн мэргэжлийнх нь дагуу ажлын байранд зуучлах ажлыг хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн халамж, үйлчилгээний асуудал хариуцсан байгууллагатай хамтран зохион байгуулж болно.

⁸Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2011 оны 40 дугаарт нийтлэгдсэн.

20 дугаар зүйл.Ажилд нь эгүүлэн авах

20.1.Аж ахуйн нэгж, байгууллага албадан эмчилгээнд хамрагдсан хүнийг эмчлүүлж байх хугацаанд ажлын байрыг нь хадгалж, эмчилгээ дууссаны дараа ажилд нь эгүүлэн авах үүрэгтэй.

20.2.Энэ хуулийн 20.1-д заасныг зөрчсөн аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлагад холбогдох хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

20.3.Албадан эмчилгээнд хамрагдсан оюутан, сурагчийн суралцдаг сургуульд энэ хуулийн 20.1, 20.2 дахь хэсэг мөн адил хамаарна.

21 дүгээр зүйл.Бататгах эмчилгээнд хамрагдах

21.1.Албадан эмчилгээнд хамрагдсан хүн эмчилгээ дууссаны дараа оршин суугаа нутаг дэвсгэртээ байрлах эмнэлгийн сэтгэц, наркологиин эмчид бүртгүүлэн өрхийн, эсхүл сумын эмчийн хяналтад орж, эмчилгээний стандарт, эмнэл зүйн удирдамжийн дагуу бататгах эмчилгээнд хамрагдана.

21.2.Энэ хуулийн 21.1-д заасан эмч, тухайн засаг захиргааны нэгжийн нийгмийн ажилтан хариуцан бататгах эмчилгээнд хамрагдаж байгаа хүнд зориулан нийгэм, хамт олонд түшиглэсэн сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг түүний гэр бүл, тухайн чиглэлийн үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагатай хамтран явуулж болно.

Тайлбар:Энэ зүйлд заасан “нийгэм, хамт олонд түшиглэсэн сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ” гэж Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3.1.10-т заасныг ойлгоно.

22 дугаар зүйл.Гомдол гаргах

22.1.Албадан эмчлүүлж байгаа хүн, түүний хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгч албадан эмчлэхтэй холбогдсон гомдлыг шүүхэд гаргаж болно.

23 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

23.1.Энэ хуулийг 2019 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2018 оны 11 дүгээр
сарын 15-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

АРХИДАН СОГТУУРАХТАЙ ТЭМЦЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2 дахь хэсгийн “өвчтэй хүмүүсийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх” гэснийг “хүнийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Согтуурах, мансуурах донтой хүнийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2018 оны 11 дүгээр
сарын 15-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 268 дугаар зүйлийн 268.1.2 дахь заалтын “донтох эмгэгтэй хүнийг” гэснийг “донтой хүнийг захиргааны журмаар” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Согтуурах, мансуурах донтой хүнийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2018 оны 11 дүгээр
сарын 15-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. 2000 оны 01 дүгээр сарын 28-ны өдөр баталсан Согтуурах, мансуурах донтой өвчтэй этгээдийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Согтуурах, мансуурах донтой хүнийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2018 оны 12 дугаар
сарын 06-ны өдөр

Дугаар 89

Улаанбаатар
хот

Зарим Байнгын хорооны бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.7 дахь заалт, 22 дугаар зүйлийн 22.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Улсын Их Хурлын гишүүн Цэндийн Мөнх-Оргилыг Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хорооны, Улсын Их Хурлын гишүүн Хавдисламын Баделханыг Нийгмийн бодлого, боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны байнгын хорооны бүрэлдэхүүнээс тус тус чөлөөлсүгэй.

2. Улсын Их Хурлын гишүүн Цэндийн Мөнх-Оргилыг Нийгмийн бодлого, боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны байнгын хорооны, Улсын Их Хурлын гишүүн Хавдисламын Баделханыг Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хорооны гишүүнээр тус тус баталсугай.

3. Энэ тогтоолыг 2018 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2018 оны 8 дугаар
сарын 15-ны өдөр

Дугаар 251

Улаанбаатар
хот

Үндэсний хорооны бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг батлах тухай

Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 13.1.9-д заасныг үндэслэн
Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

“Дэлхийн өвийн үндэсний хорооны бүрэлдэхүүн”-ийг “Засгийн газрын комисс, хороо, үндэсний зөвлөл, ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүний тухай” Засгийн газрын 2017 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 27 дугаар тогтоолын 24 дүгээр хавсралт болгон 1 дүгээр хавсралт, “Дэлхийн өвийн үндэсний хорооны ажиллах журам”-ыг 2 дугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

У.ХҮРЭЛСҮХ

**БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААН, СПОРТЫН САЙД**

Ц.ЦОГЗОЛМАА

Засгийн газрын 2018 оны 251 дүгээр
тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

ДЭЛХИЙН ӨВИЙН ҮНДЭСНИЙ ХОРООНЫ БҮРЭЛДЭХҮҮН

Дарга:	Гадаад харилцааны дэд сайд
Орлогч дарга	-Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Тусгай хамгаалалттай нутгийн удирдлагын газрын дарга; -Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын яамны Соёл, урлагийн бодлогын газрын дарга.
Гишүүд:	-Гадаад харилцааны яамны Олон талт хамтын ажиллагааны газрын захирал; -Соёлын өвийн үндэсний төвийн захирал;

Нарийн бичгийн
дарга

-Шинжлэх ухааны академийн Түүх,
археологийн хүрээлэнгийн захирал;

-Шинжлэх ухааны академийн
Палеонтологи, геологийн хүрээлэнгийн
захирал;

-ЮНЕСКО-гийн Монголын Үндэсний
Комиссын ерөнхий нарийн бичгийн
дарга;

-Соёл, урлагийн газрын Соёл, соёлын
өвийн хэлтсийн дарга;

-Дэлхийн өв-Орхоны хөндийн соёлын
дурсгалт газрын хамгаалалтын
захиргааны дарга;

-Дэлхийн өв-Увс нуурын ай сав газрын
хамгаалалтын захиргааны дарга;

-Байгаль хамгааллын судалгаа,
хөгжлийн төвийн ерөнхийлөгч
(тохиролцсоноор);

-Хөшөө дурсгал, дурсгалт газрын Олон
Улсын зөвлөлийн Монголын хорооны
дарга (тохиролцсоноор).

-Байгаль орчин аялал жуулчлалын
яамны Дэлхийн өвийн асуудал
хариуцсан мэргэжилтэн;

-ЮНЕСКО-гийн Монголын Үндэсний
Комиссын Дэлхийн өвийн асуудал
хариуцсан мэргэжилтэн;

-Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан,
спортын яамны Дэлхийн өвийн
асуудал хариуцсан мэргэжилтэн.

Засгийн газрын 2018 оны 251 дүгээр
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

ДЭЛХИЙН ӨВИЙН ҮНДЭСНИЙ ХОРООНЫ АЖИЛЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Дэлхийн өвийн Үндэсний хороо (цаашид “Хороо” гэх)-ны үйл ажиллагааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2. Хороо нь ЮНЕСКО-гийн 1972 оны Дэлхийн байгалийн болон соёлын өвийг хамгаалах тухай конвенцын хэрэгжилтийг хангах, дэлхийн өвд болон дэлхийн өвийн үндэсний урьдчилсан жагсаалтад бүртгэгдсэн дурсгалын хадгалалт хамгаалалтын нөхцөл, аюулгүй байдлыг хангах талаар байгаль орчны болон соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад мэргэжлийн дэмжлэг үзүүлэх чиг үүрэг бүхий орон тооны бус байгууллага мөн.

1.3. Хороо нь үйл ажиллагаандаа Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хууль, Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль, Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээ, конвенц болон бусад холбогдох хууль тогтоомж, энэхүү журмыг удирдлага болгон ажиллана.

1.4. Хороо нь үйл ажиллагаагаа Засгийн газарт тайлагнаж, ЮНЕСКО-гийн Монголын Үндэсний комисст танилцуулна.

Хоёр. Хорооны бүрэлдэхүүн, зохион байгуулалт

2.1. Хороо нь дарга, орлогч дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүдээс бүрдэнэ. Хорооны дарга нь Гадаад харилцааны дэд сайд байна.

2.2. Хорооны бүрэлдэхүүнд холбогдох төрийн болон төрийн бус байгууллага, байгалийн болон соёлын өвийн чиглэлээр мэргэшсэн эрдэмтэн судлаачдын төлөөллийг оруулна.

2.3. Хорооны үйл ажиллагааны үндсэн хэлбэр нь хурал байна. Хуралд нийт гишүүдийн ердийн олонхи оролцсоноор хурлыг хүчинтэйд тооцно.

2.4. Хорооны хуралд гишүүнийг төлөөлөн оролцохгүй.

2.5. Хорооны хурлыг хагас жилд нэг удаа зохион байгуулна. Шаардлагатай бол Хорооны даргын санаачилгаар, эсхүл Хорооны гишүүдийн олонхийн саналаар ээлжит бус хурлыг хуралдуулж болно.

2.6. Хорооны дарга Хорооны ээлжит болон ээлжит бус хурлыг удирдах бөгөөд түүний эзгүйд орлогч дарга удирдана.

2.7. Хорооны нарийн бичгийн дарга хурлаар хэлэлцэх асуудлын талаарх мэдээллийг хурал болохоос хоёроос доошгүй хоногийн өмнө цахим хэлбэрээр гишүүдэд хүргүүлнэ.

2.8. Хорооны хурлаар хэлэлцсэн асуудлыг хуралд оролцсон нийт гишүүдийн олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ. Гишүүдийн санал тэнцсэн тохиолдолд хурал даргалагчийн саналаар асуудлыг шийдвэрлэнэ.

2.9. Хорооны хурлын шийдвэр, тэмдэглэл хэлбэртэй байх бөгөөд түүнд дарга, орлогч дарга, нарийн бичгийн дарга нар гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

2.10. Хороо хурлын дэгээ өөрөө тогтооно.

Гурав. Хорооны чиг үүрэг

3.1. Хороо нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

3.1.1. ЮНЕСКО-гийн 1972 оны Дэлхийн байгалийн болон соёлын өвийг хамгаалах тухай конвенцын хэрэгжилтэд дүн шинжилгээ хийж, холбогдох байгууллагад зөвлөгөө өгөх;

3.1.2. дэлхийн өвийн үндэсний урьдчилсан жагсаалтыг шинэчлэх болон дэлхийн өвд нэр дэвшүүлэх дурсгалын талаар санал дүгнэлт гаргах;

3.1.3. дэлхийн өвийн болон дэлхийн өвийн үндэсний урьдчилсан жагсаалтад бүртгэгдсэн дурсгалын хадгалалт, хамгаалалтын нөхцөл, аюулгүй байдлыг сайжруулах талаар санал боловсруулж холбогдох байгууллагад хүргүүлэх;

3.1.4. дэлхийн өвийн дурсгалт газрын менежментийн төлөвлөгөөний төслийг хэлэлцэж, санал өгөх;

3.1.5. дэлхийн өвийн дурсгалт газрын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хоёр жил тутам дүгнэн, зөвлөмж өгөх;

3.1.6. дэлхийн өвийн дурсгалт газрын хугацаат тайланг хэлэлцэж зөвлөгөө өгөх;

3.1.7. дэлхийн өвийн дурсгалт газрын хамгаалалтын захиргааны үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлэх;

3.1.8. дэлхийн өвийг сурталчлах арга хэмжээнд дэмжлэг үзүүлэх;

3.1.9. конвенцын хүрээнд зохион байгуулагдах хурал, чуулган, ерөнхий ассамблейд оролцох төлөөлөгчдийг батлах, удирдамжийн төслийг хэлэлцэж, санал өгөх;

3.1.10. хууль тогтоомжид заасан бусад чиг үүрэг.

3.2. Хороо нь үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөө Гадаад харилцаа, Байгаль орчин, Соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын болон ЮНЕСКО-гийн Монголын Үндэсний комиссын тухайн жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөтэй уялдуулан жил бүрийн нэгдүгээр сард багтаан батална.

Дөрөв. Хорооны бүрэлдэхүүний бүрэн эрх

4.1. Хорооны дарга дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

4.1.1. хорооны хурлын товыг тогтоох;

4.1.2. хорооны хурлаар хэлэлцэх асуудлыг хорооны орлогч даргатай зөвлөж тогтоох;

4.1.3. хурлын шийдвэрийг холбогдох байгууллагад хүргүүлэх;

4.1.4. хороог гадаад, дотоодод төлөөлөх;

4.1.5. хорооны гишүүдэд үүрэг даалгавар өгч, биелэлтэд хяналт тавих;

4.1.6. хорооны чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилгоор холбогдох байгууллагын төлөөллийг оролцуулсан ажлын хэсэг, судалгааны баг томилж ажиллуулах;

4.1.7. хорооны гишүүнийг чөлөөлөх, томилох талаар санал боловсруулж, шийдвэрлүүлэх;

4.2. Хорооны гишүүд дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

4.2.1. хорооны хуралд саналын эрхтэй оролцох;

4.2.2. дэлхийн өвийн асуудлаар санал боловсруулж хорооны хурлаар хэлэлцүүлэх;

4.2.3. хорооны даргын өгсөн үүрэг, даалгаврыг хэрэгжүүлэх, үр дүнг тайлагнах;

4.2.4. дэлхийн өвийн дурсгалт газрын хамгаалалтын захиргааны үйл ажиллагаатай чөлөөтэй танилцах, заавар зөвлөгөө өгөх;

4.2.5. хорооны хурлаас гарсан шийдвэрийг дагаж, хуралдаанд гишүүдийн илэрхийлсэн зөрүүтэй байр суурийн талаарх мэдээллийг бусдад дамжуулахгүй байх;

4.3. Хорооны нарийн бичгийн дарга дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

4.3.1. хорооны хуралд саналын эрхгүй оролцох;

4.3.2. хорооны хурлын бэлтгэлийг хангах, зохион байгуулах;

4.3.3. хорооны гишүүдийг холбогдох мэдээллээр хангах;

4.3.4. хорооны хурлын тэмдэглэлийг хөтлөх, албажуулах;

4.3.5. хорооны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний төслийг боловсруулах;

4.3.6. хорооны үйл ажиллагаатай холбоотой баримт бичгийг хадгалах, архивлах.

4.4. Хорооны гишүүдэд хорооны даргын гарын үсгээр баталгаажсан үнэмлэх олгоно.

4.5. Хорооны дарга, орлогч дарга, гишүүд Дэлхийн байгалийн болон соёлын өвийг хамгаалах тухай конвенцын хүрээнд зохион байгуулагдах хурал, чуулган, ерөнхий ассамблейд төлөөлөгчөөр оролцох эрхтэй.

Тав. Бусад асуудал

5.1. Хорооны үйл ажиллагааны зардлыг Байгаль орчны болон соёлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний багцад хуваарилсан зардлаас санхүүжүүлнэ.

МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ

НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС БОЛОН БҮГД НАЙРАМДАХ ПОЛЬШ УЛС ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР

Нийгмийн хамгааллын тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Польш Улс (Цаашид “Хэлэлцэн тохиролцогч талууд” гэх) хоорондын хэлэлцээрээр дараахь зүйлийг харилцан тохиролцов. Үүнд:

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ Ерөнхий заалт

1 дүгээр зүйл Нэр томъёо

1. Энэхүү хэлэлцээрийн хүрээнд:

(1) “Хууль тогтоомж” гэж энэхүү хэлэлцээрийн 2 дугаар зүйлд заасан нийгмийн хамгааллын салбарын хууль болон бусад холбогдох эрх зүйн актыг хэлнэ.

(2) “Эрх бүхий этгээд” гэж

1) Монгол Улсын тухайд нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн сайд,(яам)-ыг;

2) Бүгд Найрамдах Польш Улсын тухайд нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн сайдыг тус тус хэлнэ.

(3) “Эрх бүхий байгууллага” гэж энэхүү хэлэлцээрт хамаарч буй хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий байгууллагыг хэлнэ.

(4) “Харилцагч байгууллага” гэж энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын байгууллага хоорондын харилцааг удирдан зохион байгуулах, мэдээлэл солилцоог хангах үүрэг бүхий байгууллагыг хэлнэ.

(5) “Оршин суух газар” гэж Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу байнга оршин суудаг газрыг хэлнэ.

(6) “Түр оршин суух газар” гэж түр оршин суух газрыг хэлнэ.

(7) “Даатгуулсан хугацаа” гэж Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын хууль тогтоомжийн дагуу хөдөлмөр эрхэлж, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаа болон шимтгэл төлснөөр тооцох хугацааг хэлнэ.

(8) “Даатгуулагч” гэж Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын хууль тогтоомжийн дагуу нийгмийн даатгалд хамрагдсан эсхүл хамрагдаж буй иргэдийг хэлнэ.

(9) “Тэтгэвэр, тэтгэмж” гэж Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу олгох тэтгэвэр болон бусад мөнгөн тэтгэмж, түүнчлэн тэдгээрийн нэмэлт болон нэмэгдлүүдийг хэлнэ.

2. Энэхүү хэлэлцээрт хэрэглэгдэж байгаа бусад нэр томъёог Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын холбогдох хууль тогтоомжид заасан утгаар ойлгоно.

2 дугаар зүйл Хамрах хүрээ

1. Энэхүү хэлэлцээрт:

(1) Монгол Улсын тухайд Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн дагуу даатгуулагчид олгох дараахь тэтгэвэр, тэтгэмж хамаарна. Үүнд:

1) Тэтгэврийн даатгалын сангаас олгох өндөр насны, тахир дутуугийн, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр;

2) Тэтгэмжийн даатгалын сангаас олгох хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны, оршуулгын тэтгэмж;

3) Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас олгох ажилгүйдлийн тэтгэмж;

4) Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмж;

(2) Бүгд Найрамдах Польш Улсын тухайд нийгмийн хамгааллын дараахь тэтгэвэр, тэтгэмжийн төрөл хамаарна. Үүнд:

1) Ажилгүйдлийн тэтгэмж (тариачдын нийгмийн даатгал болон нийгмийн даатгалын сангаас олгох ажилгүйдлийн тэтгэмж);

2) Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны болон жирэмсний, амаржсаны тэтгэмж;

3) Өндөр насны тэтгэвэр, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр болон тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр;

4) Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэмж,

5) Оршуулгын тэтгэмж;

2. Хууль тогтоомжид оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт болон шинэчилсэн хууль тогтоомжууд энэхүү хэлэлцээрт нэгэн адил хамаарна.

3. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжид тэтгэвэр, тэтгэмжийн шинэ төрөл нэмсэн нэмэлт, өөрчлөлт орсон бол тухайн талын эрх бүхий этгээд нь Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын эрх бүхий этгээдэд энэхүү өөрчлөлтийг 6 сарын дотор хэлэлцээрт хамаарахгүй гэж мэдэгдсэн тохиолдолд тухайн нэмэлт, өөрчлөлт энэхүү хэлэлцээрт хамаарахгүй.

3 дугаар зүйл **Хэлэлцээрт хамрагдах этгээд**

Энэхүү хэлэлцээрт:

(1) Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын болон хоёр талын хууль тогтоомжид хамрагдаж байгаа, хамрагдаж байсан аливаа иргэн;

(2) Энэхүү зүйлийн 1 дэх заалтад заасан этгээдээс эрх шилжүүлэн авсан этгээд хамаарна.

4 дүгээр зүйл **Эрх тэгш хандах зарчим**

Энэхүү хэлэлцээрт өөрөөр заагаагүй бол хэлэлцээрт хамаарах аливаа этгээд Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын хууль тогтоомжийн дагуу тухайн улсын иргэний эдлэх эрхийг эдэлж, үүргийг нэгэн адил хүлээнэ.

5 дугаар зүйл **Тэтгэврийг гадаадад шилжүүлэх**

1. Энэхүү хэлэлцээрт өөрөөр заагаагүй бол Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжийн дагуу тогтоосон тэтгэврийг тухайн этгээд хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт оршин суудаг гэсэн үндэслэлээр бууруулах, өөрчлөх, түр зогсоох, цуцлахыг үл зөвшөөрнө.

2. Энэхүү зүйлийн 1 дэх заалт нь дараахь тэтгэмжид үйлчлэхгүй.
Үүнд:

(1) Монгол Улсын тухайд Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, Жирэмсний болон амаржсаны, Ажилгүйдлийн тэтгэмж, Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох тэтгэмж;

(2) Бүгд Найрамдах Польш Улсын тухайд ажилгүйдлийн тэтгэмж, хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох тэтгэмж, тусгай нөхцөлөөр олгох тэтгэмж болон онцгой тохиолдлууд.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ **Хэрэглэгдэх хууль тогтоомж**

6 дугаар зүйл **Ерөнхий заалт**

Энэхүү хэлэлцээрийн 7, 8 дугаар зүйлд өөрөөр заагаагүй бол:

(1) Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын нутаг дэвсгэрт хөдөлмөр эрхэлж буй этгээд нь эрхэлж буй хөдөлмөрийнхөө хувьд тухайн Хэлэлцэн тохиролцогч талын хууль тогтоомжийг дагаж мөрдөнө;

(2) Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын нутаг дэвсгэрт хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид нь эрхэлж буй хөдөлмөрийнхөө хувьд тухайн Хэлэлцэн тохиролцогч Талын хууль тогтоомжийг дагаж мөрдөнө.

7 дугаар зүйл Тусгай заалтууд

1. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын нутаг дэвсгэрт бүртгэлтэй ажил олгогчоос Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт 60-аас илүүгүй сарын хугацаанд ажиллахаар томилогдсон ажилтанд Хэлэлцэн тохиролцогч эхний талын хууль тогтоомж үйлчилнэ.

2. Энэхүү зүйлийн 1 дэх заалт нь Хэлэлцэн тохиролцогч аль нэг талын нутаг дэвсгэрт бүртгэлтэй ажил олгогчоос гуравдагч орны нутаг дэвсгэрт ажиллахаар томилогдсон ажилтан үргэлжлүүлэн Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэр дээр ажиллахаар томилогдож буй тохиолдолд мөн адил үйлчилнэ.

3. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын нутаг дэвсгэрт бүртгэлтэй, олон улсын зорчигч болон бараа тээврийн үйлчилгээ эрхэлдэг аж ахуйн нэгжид ажилладаг этгээд тухайн компанийн бүртгэлтэй Хэлэлцэн тохиролцогч талын хууль тогтоомжийг мөрдөнө.

4. Хэлэлцэн тохиролцогч талын далбааг мандуулсан хөлөг онгоц дээр ажиллаж буй ажилтан тухайн Хэлэлцэн тохиролцогч талын хууль тогтоомжид хамаарна. Харин хөлөг онгоц дээр ажиллаж буй хүн Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт байрладаг байгууллагаас эсхүл тухайн талын нутаг дэвсгэрт оршин сууж буй этгээдээс цалинждаг бол тухайн Хэлэлцэн тохиролцогч талын хууль тогтоомжид хамаарна. Гуравдагч орны далбааг мандуулсан хөлөг онгоц дээр ажилладаг боловч Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын нутаг дэвсгэрт байрладаг байгууллага юмуу тухайн талын нутаг дэвсгэрт оршин сууж буй этгээдээс цалинждаг тохиолдолд энэ заалтын хоёр дахь өгүүлбэр мөн адил үйлчилнэ.

5. Төрийн албан хаагч болон тэдгээртэй адилтгах этгээд нь ажил олгогч байгууллагыг харьяалах Хэлэлцэн тохиролцогч талын хууль тогтоомжийг мөрдөнө.

6. Дипломат болон консулын төлөөлөгчийн газрын албан хаагчид 1961 оны 4-р сарын 18-ны өдрийн Дипломат харилцааны тухай Венийн конвенц болон 1963 оны 4 дүгээр сарын 24-ний өдрийн Консулын харилцааны тухай Венийн конвенцийг мөрдөнө.

**8 дугаар зүйл
Онцгой тохиолдол**

Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын эрх бүхий этгээд болон тэдний томилсон байгууллагууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр тухайн хувь хүн, хүмүүсийн ашиг сонирхолыг харгалзан энэхүү Хэлэлцээрийн 6 дугаар зүйл болон 7 дугаар зүйлийн 1-5 дахь заалтын үйлчлэлээс чөлөөлж болно.

**ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ
Тэтгэвэр, тэтгэмжийн талаарх заалт**

**1 дүгээр хэсэг
Ажилгүйдлийн тэтгэмж**

**9 дүгээр зүйл
Тэтгэвэр, тэтгэмж олгох эрхийг тодорхойлох**

1. Тухайн иргэн ажилгүй болохынхоо өмнө нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж байсан Хэлэлцэн тохиролцогч талын хууль тогтоомжийн дагуу ажилгүйдлийн тэтгэмж авах эрхийг тодорхойлохдоо шаардлагатай гэж үзвэл Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын хууль тогтоомжийн дагуу нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг харгалзан үзнэ.

2. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талд ажилгүйдлийн тэтгэмж авахаар өргөдөл мэдүүлснээс өмнөх 12 сарын хугацаанд Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэр дээр ажилгүйдлийн тэтгэмж авч байсан бол Хэлэлцэн тохиролцогч эхний тал тухайн хугацааг хассан хугацаагаар тэтгэмж олгоно.

**2 дугаар хэсэг
Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны
болон жирэмсний, амаржсаны тэтгэмж**

**10 дугаар зүйл
Даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг
нэгтгэж тооцох**

Тухайн этгээдийн тэтгэмж авах эрхийг тодорхойлохдоо Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талд хоёуланд нь шимтгэл төлсөн давхцаагүй хугацааг харгалзан үзнэ.

**11 дүгээр зүйл
Тэтгэмж олголт**

Хэлэлцэн тохиролцогч тал нь өөрийн хууль тогтоомжийн дагуу тухайн нутаг дэвсгэрт даатгуулсан этгээдэд хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмжийг олгоно.

3 дугаар хэсэг

Тэтгэвэр тооцох

12 дугаар зүйл

Даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг нэгтгэж тооцох

1. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжийн дагуу тодорхой шимтгэл төлсөн хугацааг үндэслэн тэтгэвэр тогтоох, эрхийг хадгалах, дахин сэргээдэг бол тухайн талын эрх бүхий байгууллага нь Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын хууль, тогтоомжийн дагуу шимтгэл төлсөн давхцаагүй хугацааг өөрийн талын хууль тогтоомжийн дагуу шимтгэл төлсөнтэй нэгэн адилаар тооцон үзнэ.

2. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжийн дагуу хөдөлмөрийн тусгай нөхцөл, ажил мэргэжил, юмуу тусгай схемийн дагуу шимтгэл төлсөн хугацааг харгалзан тэтгэвэр тогтоодог бол Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын хууль тогтоомжийн дагуу тухайн ажил мэргэжил, хөдөлмөрийн эрхэлж төлсөн хугацаа нь ижил схемд хамрагддаг бол тухайн схемийн дагуу, хамрагддаггүй бол энгийн схемд ажилласнаар тухайн этгээдийг тэтгэврийг тогтоохдоо нэгтгэн тооцно.

3. Хэрэв энэ зүйлийн 1 дэх заалтын дагуу даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг нэгтгэн тооцсоны дараа тэтгэвэр авах эрх үүсэхгүй тохиолдолд тэтгэвэр тогтоож буй талын эрх бүхий байгууллага нь шимтгэл төлсөн хугацааг нэгтгэн тооцох асуудлаар Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талтай хэлэлцээр байгуулсан Гуравдагч талд шимтгэл төлсөн хугацааг харгалзан үзнэ.

13 дугаар зүйл

12 сараас доош хугацаагаар төлсөн шимтгэл

1. Хэрэв Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжоор шимтгэл төлсөн хугацаа нь 12 сар хүрэхгүй бөгөөд тэтгэвэр авах эрх үүсэхээргүй тохиолдолд тухайн Хэлэлцэн тохиролцогч талын эрх бүхий байгууллага тэтгэвэр олгохгүй.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх заалтыг үл хамааран Хэлэлцэн тохиролцогч аль аль талын хууль тогтоомжийн дагуу 12 сараас доош хугацаанд шимтгэл төлсөн бөгөөд эдгээр хугацааг нэгтгэн тооцсоноор тэтгэвэр, тэтгэмж авах эрх үүсч байвал тухайн Хэлэлцэн тохиролцогч талын эрх бүхий байгууллага шимтгэл төлсөн хугацааг нэгтгэн тооцох асуудлыг авч үзнэ.

14 дүгээр зүйл
Үйл явдлыг адилтгах

Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын нутаг дэвсгэрт тэтгэвэр авах эрх үүсэх, тэтгэврийг бууруулах, түр зогсооход болон тэтгэврийн хэмжээнд хууль, эрх зүйн нөлөө үзүүлэх үйл явдал тохиолдвол тэдгээрийг Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт болсон мэтээр адилтган үзнэ.

15 дугаар зүйл
Даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг нэгтгэн
тооцохгүйгээр тэтгэвэр тогтоох

Хэлэлцэн тохиролцогч аль нэг талд даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг тооцолгүйгээр Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт тэтгэвэр авах эрх үүссэн тохиолдолд тэтгэвэр авах эрх үүссэн талын эрх бүхий байгууллага өөрийн орны хууль тогтоомжийн дагуу тухайн орны нутаг дэвсгэр дээр даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг үндэслэн тэтгэврийг тогтооно.

16 дугаар зүйл
Даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг нэгтгэн
тооцож тэтгэвэр тогтоох

1. Хэлэлцэн тохиролцогч аль нэг талын хууль тогтоомж болон энэхүү Хэлэлцээрийн 12 дугаар зүйлийг харгалзан тухайн этгээдийн тэтгэвэр авах эрх үүсэж байгаа бол тэтгэвэр тогтоож буй талын эрх бүхий байгууллага нь дараахь байдлаар тэтгэврийг тогтооно. Үүнд:

(1) Шимтгэл төлсөн бүх хугацааг өөрийн орны хууль тогтоомжийн дагуу төлсөн мэтээр үзэн бодит тэтгэвэр тогтооход ашиглах онолын хэмжээг тогтоох;

(2) Энэ зүйлийн 1.1 дэх заалтад дурдсан онолын хэмжээнд тулгуурлан шимтгэл төлсөн бүх хугацаанаас өөрийн орны хууль тогтоомжийн дагуу шимтгэл төлсөн хугацаанд харгалзах бодит тэтгэврийг хувиран тооцно.

2. Тэтгэвэр бодох суурь цалинг тодорхойлохдоо, Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын эрх бүхий байгууллагууд зөвхөн өөрийн орны хууль тогтоомжийн дагуу олгосон цалин хөлс, төлсөн шимтгэлийг харгалзан үзнэ.

4 дүгээр хэсэг
Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин

17 дугаар зүйл
Тэтгэвэр авах эрх үүсэх

1. Ажлын байрны осол болон мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэврийг олгохдоо тухайн ажлын байрны осолд орсон болон мэргэжлээс

шалтгаалсан өвчнийг үүсгэх ажлыг хийж байсан талын хууль тогтоомжийн дагуу тогтооно.

2. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжийн дагуу мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр олгоходоо уг өвчин тухайн улсын нутаг дэвсгэр дээр анх оношилогдсон байх шаардлагатай байтал Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэр дээр өвчнийг оношилсон бол эхний талын нутаг дэвсгэр дээр өвчнийг оношилсонтой адилтган үзнэ.

3. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжийн дагуу мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр олгоходоо даатгуулагч нь тухайн мэргэжлийн ажлыг зохих хугацааны турш хийсэн байхыг шаарддаг бол Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэр дээр адил төрлийн ажил эрхэлж байсан хугацааг мөн харгалзан үзнэ.

18 дугаар зүйл **Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин** **хүндэрсэн тохиолдол**

1. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжийн дагуу мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр авах эрх нь үүссэн этгээд Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт мэргэжлээс шалтгаалах өвчнийг нь хүндрүүлэхээргүй ажил хөдөлмөр эрхлэн, даатгалд хамрагдаж байх үед уг өвчин сэдэрсэн бол Хэлэлцэн тохиролцогч эхний талын эрх бүхий байгууллага тэтгэврийг бүрэн олгоно.

2. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын нутаг дэвсгэр дээр тухайн орны хууль тогтоомжийн дагуу мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр тогтоолгосон даатгуулагч Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэр дээр өвчнөө сэдэрээж болзошгүй ажил эрхэлж байгаа тохиолдолд:

(1) Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин хүндэрсэн эсэхийг үл хамааран Хэлэлцэн тохиролцогч эхний тал тэтгэврийг үргэлжлүүлэн олгоно;

(2) Тухайн даатгуулагч нутаг дэвсгэр дээр нь мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнийг хүндрүүлж болзошгүй ажил эрхэлж байсан тохиолдолд Хэлэлцэн тохиролцогч тал өвчин хүндрэхээс өмнө тогтоосон тэтгэвэр болон өвчин хүндэрсний дараа авбал зохих тэтгэврийн зөрүүг нутаг дэвсгэр дээр нь хөдөлмөр эрхэлж байсан Хэлэлцэн тохиролцогч тал олгоно.

5 дугаар хэсэг **Оршуулгын тэтгэмж**

19 дүгээр зүйл **Тэтгэмж авах үндэслэл**

1. Ажилтан, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, тэтгэвэр авагч нас барах үед хууль тогтоомж нь үйлчилж байсан Хэлэлцэн тохиролцогч талын эрх бүхий байгууллага оршуулгын тэтгэмжийг тогтооно.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх заалтад заасан оршуулгын тэтгэмжийг олгох эрх нь Хэлэлцэн тохиролцогч талын хууль тогтоомжийн дагуу шимтгэл төлсөн хугацаанаас хамаарах бол хэлэлцээрийн 10 дугаар зүйлд заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

3. Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талын хууль тогтоомжийн дагуу тэтгэвэр авч байсан этгээд нас барж, Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр Талын хууль тогтоомжийн дагуу оршуулгын тэтгэмж авах эрх үүссэн тохиолдолд тухайн этгээд нутаг дэвсгэр дээр нь нас барсан Хэлэлцэн тохиролцогч талын эрх бүхий байгууллага тэтгэмж авах эрхийг тодорхойлно.

4. Энэ зүйлийн 3 дахь заалтад заасан этгээд Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талын нутаг дэвсгэр дээр нас бараагүй бол тухайн этгээд хамгийн сүүлд даатгалын шимтгэл төлсөн талын эрх бүхий байгууллага тэтгэмж авах эрхийг тодорхойлно.

5. Энэ зүйлийн 1-4 дэх заалт энэхүү хэлэлцээрийн 3 дугаар зүйлийн 2 дахь заалтад заасан этгээдэд мөн адил үйлчилнэ.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ **Бусад заалт**

20 дугаар зүйл **Эрх бүхий этгээдийн эрх мэдлийн хүрээ**

Энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан эрх бүхий этгээд дараахь эрхийг эдэлнэ. Үүнд:

(1) Энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээг тусгасан удирдлагын тохиролцоог байгуулна;

(2) Энэхүү хэлэлцээрийн зохицуулалтыг хэрэгжүүлэх, эрчимжүүлэх үүднээс харилцагч болон эрх бүхий байгууллагыг томилно;

(3) Талуудын хууль тогтоомжид энэхүү хэлэлцээрийн хэрэгжилтэд нөлөөлж болзошгүй өөрчлөлт орвол энэ тухай мэдээллийг харилцан солилцоно.

21 дүгээр зүйл **Удирдлагын ба эрх зүйн хамтын ажиллагаа**

1. Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын эрх бүхий этгээд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллага нь энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор харилцан туслалцаа үзүүлнэ. Эрх бүхий этгээдүүд тодорхой зардлыг буцаан олгуулахаар заагаагүй бол энэхүү зүйлд заасан туслалцааг харилцан үнэ төлбөргүй үзүүлнэ.

2. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын эрх бүхий этгээд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагаас олгосон баримт бичгийг Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө тал хүлээн зөвшөөрнө.

22 дугаар зүйл **Мэдээллийн нууцыг хамгаалах тухай**

1. Хувь хүнийг тодорхойлох боломжтой аливаа мэдээлэл нь хувь хүний мэдээллийг бүрдүүлдэг бөгөөд уг мэдээллийн нууцлалыг хамгаална.

2 Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын эрх бүхий этгээдүүд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагууд энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хувь хүний талаарх шаардлагатай бүх мэдээллийг солилцож болно.

3. Хэлэлцэн тохиролцогч талууд харилцан солилцсон хувь хүний мэдээллийг зөвхөн хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор ашиглана.

4. Хэлэлцэн тохиролцогч тал хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхээс бусад зорилгоор дараахь нөхцөлд тухайн хүний зөвшөөрөлтэй, эсвэл зөвшөөрөлгүйгээр хувь хүний мэдээллийг ашиглах боломжтой. Үүнд:

(1) Мэдээллийг анх хүлээн авсан зорилготой шууд хамаарал бүхий асуудалд хэрэглэх тохиолдолд;

(2) Тухайн хүний эрх ашгийн төлөө хэрэглэх илт шаардлага бий бол;

(3) Монгол Улсын болон Бүгд Найрамдах Польш Улсын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхэд зайлшгүй шаардлагатай тохиолдолд.

5. Энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын эрх бүхий этгээд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагад хувь хүний мэдээллийг шилжүүлсэн бол тухайн эрх бүхий этгээд болон байгууллагууд өөрийн орны ямар нэгэн байгууллагад зөвхөн хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор хувь хүний мэдээллийг дамжуулна.

6. Хэлэлцэн тохиролцогч талууд дараахь нөхцөлд тухайн хүний зөвшөөрөлтэй, эсвэл зөвшөөрөлгүйгээр хувь хүний мэдээллийг шилжүүлэх боломжтой:

(1) Хэлэлцэн тохиролцогч аль нэг талын холбогдох байгууллага эрх мэдлээ хэрэгжүүлэхэд тухайн хувь хүний мэдээлэл зайлшгүй хэрэгцээтэй тохиолдолд;

(2) Тухайн хүний эрх ашгийн төлөө хэрэглэх илт шаардлага бий бол;

(3) Монгол Улсын болон Бүгд Найрамдах Польш Улсын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхэд зайлшгүй шаардлагатай тохиолдолд.

7. Энэ зүйлийн 3 дахь заалтын дагуу мэдээллийг шилжүүлэхдээ Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талын эрх бүхий этгээд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагууд нь тухайн мэдээллийн нууцлалыг хамгаалах арга хэмжээ авахаа харилцан батална.

8. Энэ зүйлийн 3 дахь заалтын дагуу мэдээллийг хүлээн авсан Хэлэлцэн тохиролцогч талын эрх бүхий этгээд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагууд нь хувийн мэдээлэлд зөвшөөрөлгүй нэвтрэх, түүнийг хууль бусаар өөрчлөх, зөвшөөрөлгүйгээр задруулах зэргээс хамгаалах арга хэмжээ авна.

9. Энэ зүйлийн 3 дахь заалтын дагуу хувийн мэдээлэл хүлээн авсан Хэлэлцэн тохиролцогч талын эрх бүхий этгээд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллага нь мэдээлэл хүлээн авсан зорилгын дагуу мэдээллийг бүрэн, зөв шинэчлэх арга хэмжээ авна. Шаардлагатай тохиолдолд буруу мэдээллийг залруулах, хууль бусаар дамжуулсан мэдээллийг устгах арга хэмжээ авна. Мэдээллийг дамжуулсан Хэлэлцэн тохиролцогч талын хууль тогтоомжийн дагуу задруулахыг хориглосон мэдээллийг шилжүүлсэн бол тухайн талын хүсэлтээр мэдээллийг устгана.

10. Энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор хууль тогтоомжийн дагуу хүлээн авсан хувь хүний мэдээллийг үр ашигтай ашиглаж зорилгодоо хүрсэн бол нэн даруй тухайн мэдээллийг устгана. Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талын эрх бүхий этгээдүүд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагууд мэдээллийг аюулгүй, бүрэн устгах арга хэмжээ авах болон устгавал зохих мэдээллийн хамгааллыг харилцан хангана.

11. Хэлэлцэн тохиролцогч аль нэг талын эрх бүхий этгээд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагуудын хүсэлтийг үндэслэн тухайн хүнд энэ зүйлийн 3 дахь заалтад дурдсан мэдээллийг шилжүүлсэн тухай болон мэдээллийг энэхүү хэлэлцээрийн зорилгоос гадуур ашигласан тухай мэдээлэл авах эрхтэй. Өөрийнх нь хувийн мэдээлэл нутаг дэвсгэр дээр нь хадгалагдаж байгаа Хэлэлцэн тохиролцогч талын хууль тогтоомжид өөрөөр заагаагүй бол тухайн хүн хувийн мэдээллээ үзэх болон засварлах эрхтэй.

12. Хувийн мэдээллийн нууцыг хамгаалах тухай хууль тогтоомжид өөрчлөлт орсон тохиолдолд Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын эрх бүхий этгээдүүд нэн даруй бие биендээ мэдэгдэнэ.

13. Энэ зүйлийн 3 дахь заалт нь энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор эсхүл энэхүү хэлэлцээртэй холбогдуулан цуглуулсан бусад мэдээлэлд мөн адил үйлчилнэ.

23 дугаар зүйл

Хураамж ба баримт бичгийн баталгаажуулалтаас чөлөөлөх

1. Аливаа баримт бичгийг төлбөр, хураамжаас бүрэн эсхүл хэсэгчлэн чөлөөлөхгүй гэж Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжид заасан байвал, Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын хууль тогтоомжийн дагуу явуулсан ижил төрлийн баримт бичгүүдэд энэ заалт нэгэн адил хамаарна.

2. Энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор бүрдүүлэх аливаа өргөдөл, баримт бичиг, гэрчилгээнүүдийг дипломат болон консулын албанаас баталгаажуулах шаардлагагүй.

24 дүгээр зүйл

Баримт бичиг хүргүүлэх

1. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын эрх бүхий этгээд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагад гаргасан өргөдөл, давж заалдах өргөдөл, мэдэгдлийг Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө Талын эрх бүхий этгээд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагууд эхний Хэлэлцэн тохиролцогч талтай нэг өдөр хүлээн авснаар тооцно.

2. Өргөдөл гаргагч этгээд Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын хууль тогтоомжийн дагуу тэтгэвэр авах эрхээ хойшлуулах хүсэлт гаргаснаас бусад тохиолдолд Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын хууль тогтоомжийн дагуу тэтгэвэр тогтоолгохоор өргөдөл гаргасныг Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын хууль тогтоомжийн дагуу өргөдөл гаргасантай адилтган үзнэ.

25 дугаар зүйл

Эрүүл мэндийн үзлэг

1. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын нутаг дэвсгэрт түр болон байнга оршин сууж байгаа хүнийг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах шаардлагатай бол тухайн талын эрх бүхий байгууллага өөрийн зардлаар уг үзлэгийг хийлгэх арга хэмжээг авна.

2. Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талын байгууллагын хүсэлтээр эрүүл мэндийн үзлэг хийлгэсэн тохиолдолд уг үзлэгтэй холбогдон гарсан зардлыг нөхөн олгохгүй.

26 дугаар зүйл

Харилцах хэл

1. Энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхдээ Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талын эрх бүхий этгээдүүд, харилцагч болон эрх бүхий байгууллагууд нь Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талын албан ёсны эсхүл англи хэлээр харилцана.

2. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг талын эрх бүхий этгээд буюу холбогдох байгууллага нь Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын өргөдөл, эсхүл баримт бичгийг нөгөө талын албан ёсны эсхүл англи хэлээр үйлдсэн гэсэн шалтгаанаар хүлээн авахаас татгалзаж болохгүй.

27 дугаар зүйл Тэтгэврийн төлбөрийг олгох

1. Энэхүү хэлэлцээрийн дагуу Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын эрх бүхий этгээдүүд Хэлэлцэн тохиролцогч нөгөө талын нутаг дэвсгэр дээр оршин суугаа тэтгэвэр авагчид тэтгэврийг тухайн орны албан ёсны мөнгөн тэмдэгтээр, хэрэв тухайн орны албан ёсны мөнгөн тэмдэгт нь чөлөөтэй хөрвөх валют биш бол чөлөөтэй хөрвөх валютаар олгоно.

2. Хэлэлцэн тохиролцогч нэг тал нь валютын хяналт тогтоосны улмаас тухайн Хэлэлцэн тохиролцогч талын нутаг дэвсгэрээс гадна байгаа этгээдэд төлбөр, гуйвуулга эсхүл мөнгөн сан, санхүүгийн хэрэгслийг шилжүүлэхэд хязгаарлагдмал нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд, тухайн Хэлэлцэн тохиролцогч тал нь энэхүү хэлэлцээрийн дагуу олговол зохих нийт төлбөрийг нөгөө улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа 3 дугаар зүйлд заасан этгээдэд шилжүүлэх арга хэмжээг нэн даруй авна.

28 дугаар зүйл Маргаан шийдвэрлэх

Энэхүү хэлэлцээрийг тайлбарлах болон хэрэгжүүлэхтэй холбоотой аливаа маргааныг Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын эрх бүхий этгээдүүд зөвлөлдөх замаар хамтран шийдвэрлэнэ.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ Шилжилтийн болон төгсгөлийн заалт

29 дүгээр зүйл Шилжилтийн заалт

1. Энэхүү хэлэлцээрийн дагуу тус хэлэлцээрийг хүчин төгөлдөр болох өдрөөс өмнөх хугацаанд хамаарах тэтгэвэр олгох эрх үүсгэхгүй.

2. Энэхүү хэлэлцээрийн дагуу тэтгэвэр олгох эрхийг тодорхойлохдоо энэхүү хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болох өдрөөс өмнө Хэлэлцэн тохиролцогч хоёр талын хууль тогтоомжийн дагуу даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг харгалзан үзнэ.

3. Энэхүү хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болох өдрөөс өмнө үүссэн даатгалтай холбоотой үйл явдлыг өмнө нь эрх зүйн хувьд зохицуулах нөхцөл бүрдээгүй байсан гэсэн үндэслэлээр энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн заалтыг харгалзан уг хэлэлцээрийн хүрээнд зохицуулна.

4. Энэхүү хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болохоос өмнө тогтоогдсон тэтгэвэрт зөвхөн энэхүү хэлэлцээрийн заалтуудын улмаас өөрчлөлт орохоор бол тухайн этгээдийн хүсэлтийг нь үндэслэн тэтгэврийг дахин тогтоож болно. Тэтгэвэр авах эрхийг ийнхүү дахин тогтоолгох нь тэтгэврийн өмнө тогтоосон хэмжээнээс бууруулах үндэслэл болохгүй.

30 дугаар зүйл

Хэлэлцээрийн үйлчлэх хугацаа

1. Энэхүү хэлэлцээр нь хязгааргүй хугацаанд хүчин төгөлдөр байна. Хэлэлцэн тохиролцогч аль нэг тал энэхүү хэлэлцээрийг цуцлах тухай хүсэлтээ хуанлийн жилийн эцсээс 6 сарын өмнө бичгээр мэдэгдэн дуусгавар болгож болно. Энэ тохиолдолд энэхүү хэлэлцээр тухайн жил дуустал хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж, цуцлагдана.

2. Энэхүү хэлэлцээр цуцлагдвал, тус хэлэлцээрийн дагуу тогтоогдсон бүх эрх хэвээр хадгалагдана.

3. Энэхүү хэлэлцээрийг цуцлагдах өдрөөс өмнө гаргасан өргөдлийг тус хэлэлцээрийн дагуу шийдвэрлэнэ.

31 дүгээр зүйл

Хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болох

Хэлэлцэн тохиролцогч талууд хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болох дотоодын хууль тогтоомжийн шаардлагыг хангасан тухайгаа дипломат шугамаар бичгээр харилцан мэдэгдэнэ. Энэхүү хэлэлцээр нь хамгийн сүүлчийн мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойших 3 дахь сарын эхний өдөр хүчин төгөлдөр болно.

Үүнийг гэрчилж, энэхүү хэлэлцээрт Хэлэлцэн тохиролцогч талуудын зохих эрх олгогдсон төлөөлөгчид гарын үсэг зурж баталгаажуулав.

Энэхүү хэлэлцээрийг 2018 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдөр Варшав хотноо монгол, польш, англи хэлээр тус бүр хоёр хувь үйлдсэн бөгөөд эх бичвэрүүд адил хүчинтэй байна. Монгол, польш хэлээрх эхийг тайлбарлахад зөрүү гарвал англи эх бичвэрийг баримтална.

**МОНГОЛ УЛСЫГ
ТӨЛӨӨЛЖ:**

**БҮГД НАЙРАМДАХ ПОЛЬШ
УЛСЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:**

Хаяг:

“Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн редакц,
Улаанбаатар-14201, Төрийн ордон 124 тоот
И-мэйл: turiin_medecelel@parliament.mn

Утас: 262420

Хэвлэлийн хуудас: 2.25

Индекс: 200003